

עת"א 50976/01/16 - פתחי גנאמה נגד ועדת השחרורים ליד כלא מעשיהו, היועץ המשפטי לממשלה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 50976-01-16 גנאמה נ' ועדת השחרורים ואח'

לפני: כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד

כב' השופט יעקב שפסר

כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין

פתחי גנאמה

העותר

נגד

משיבים

1. ועדת השחרורים ליד כלא מעשיהו

2. היועץ המשפטי לממשלה

פסק דין

1. לפנינו עתירה על החלטת המשיבה 1 (להלן: "הוועדה") מיום 3/1/16 שדחתה את בקשת העותר, שמרצה 30 שנות מאסר עולם קצוב בגין קשירת קשר לפשע, חטיפה לשם רצח ורצח של הנער דני כץ ז"ל, לשחרור על תנאי בתנאי התוכנית השיקומית של רש"א שהוצגה בפניה ובפנינו (ראה נספח ו' לעתירה), לאחר שריצה 29 שנות מאסר.

החלטת הוועדה נושא העתירה

1. בפתח החלטתה הביאה הוועדה את ההליכים המשפטיים שהתנהלו בעניינו של העותר, את החלטת הוועדה מיום 7/12/09 שדחתה את בקשת העותר ושותפיו לרצח, לשחרור על תנאי ואת החלטת הוועדה מיום 30/12/14 לקיים דיון חוזר בהחלטה הנ"ל (ראה סעיפים 1-3 להחלטה).
2. הוועדה קבעה שעל מי שנידון למאסר בשל עבירה פלילית לרצות את מלוא תקופת מאסרו ואין לו זכות קנויה לקיצור עונשו. על הוועדה, בבואה להחליט אם לשחרר אסיר על תנאי, לשקול את הסיכון שצפוי משחרורו, את הסיכויים לשיקומו ואת התנהגותו במהלך מאסרו.

הוועדה הפנתה להוראות סעיף 10(ב) לחוק שחרור על תנאי ממאסר (להלן: "החוק"), שקובע תנאי נוסף שעל אסיר עולם לעמוד בו לצורך שחרורו המוקדם, והוא האם חל באסיר שינוי בולט וממשי מבחינת הבנת חומרת מעשיו ומבחינת מוכנותו להשתלב בחברה ולתרום לה, ולסעיף 10(א) לחוק,

שאינו ייחודי לאסירי עולם, בדבר פגיעה באמון הציבור במערכת המשפט, אכיפת החוק ובהרתעת הרבים.

3. בסעיף 6 להחלטת הוועדה היא הביאה נתונים מתוך מסמכים שהוצגו בפניה בפנינו כדלקמן:

א. בדו"ח סוציאלי שנערך ביום 20/11/14 נכתב שבשנת 2011 העותר השתתף בהצלחה בקבוצת "אבני דרך", ובהמשך השתתף בהצלחה בקבוצה טיפולית "צעדים לחיים". בחודש יולי 2013 שולב העותר בשיקום קבוצתי בכלא חרמון והועסק במפעל "שטראוס" לשביעות רצון מעסיקיו.

ב. בעדכון גורמי הטיפול מימים 30/7/15 ו-3/11/15 נכתב שביום 30/7/15 העותר שולב באגף השיקום הפרטני בכלא השרון, הוא מתפקד לשביעות רצון מעסיקיו וגורמי השיקום סבורים שהעותר זקוק לתקופה נוספת של המשך טיפול ושיקום במסגרת שיקום פרטני.

ג. מחו"ד פסיכו-דיאגנוסטית שנערכה לעותר ביום 21/7/15 עולה שהעותר ממשיך להכחיש את ביצוע הרצח וכל קשר אליו. הוא טוען שהודה בשל לחץ פיזי ונפשי שהופעל עליו אך מגלה אמפטיה כלפי המנוח ובני משפחתו. העותר השתלב במהלך מאסרו בקבוצות פסיכו חינוכיות וחינוכיות אך נוכח עמדתו לגבי העבירה, הוא לא שולב בטיפול ייעודי באלומות.

העותר נחשב לאסיר חיובי ויוצא לחופשות ללא עבירות משמעת.

לפי ממצאי האבחון, העותר מנסה להציג עצמו באור חיובי, מפחית בקישיו הפסיכולוגיים וההתנהגותיים ונוטה לעיסוק יתר בתפקודו הגופני ובבריאותו.

באבחון לא התגלה אצל העותר פוטנציאל להתנהגות אימפולסיבית וחסרת שיפוט, לקיום דחפים תוקפניים או לעוינות כלפי הזולת והערכת מסוכנותו היא נמוכה.

ד. דו"ח גורמי הכלא לפיו העותר יוצא לחופשות ללא כל בעיות משמעת.

ה. תוכנית רש"א לפיה העותר יעבוד בעיריית סכנין, יגיע למפגשים טיפוליים פעם בשבוע עם עו"ס במחלקת הרווחה בסכנין וישתלב פעם בשבוע בקבוצת אסירים משוחררים.

4. החוק לא אוסר על שחרור מוקדם של אסיר שמכחיש את ביצוע העבירה נושא מאסרו אך הכשתו יכולה להשפיע על שאלת מסוכנותו לביטחון הציבור ועל היותו ראוי לשחרור מוקדם.

ממצאי האבחון שנערך לעותר, אותם מאמצת הוועדה, היו מספיקים לשחרורו המוקדם של העותר

שנה לפני תום מאסרו, אך משמדובר במי שרצח את דני כץ, אירוע שנצרב כאירוע טראומתי בתודעת אזרחי ישראל, ממצאים אלה לא מספיקים.

5. המשמעות של "שינוי בולט וממשי" מבחינת הבנת חומרת מעשיו של העותר כשהוא מכחיש את מעשיו, היא שהוא עבר תהליך שיקום סטרילי, שאינו עוסק בעבירה נושא מאסרו ונחסך ממנו הצורך לעסוק בסבלה של משפחת המנוח. אמנם העותר מגלה אמפטיה למשפחת המנוח אך הוא עושה זאת כמי שלא מעורב בכך וכמי שלא גרם לסבלה.

המשמעות של האמור לעיל היא שאולי חלו בעותר שינויים במהלך מאסרו אך לא חל בו שינוי בולט וממשי מבחינת הבנת חומרת מעשיו.

6. מדובר במקרה מובהק שיכול לבוא בגדרו של סעיף 10(א) לחוק, שכן מדובר בטרומה לאומית, למרות שחלפו שנים רבות מאז שאירע. העובדה שהעותר מרצה 29 שנות מאסר מתוך 30 שנות מאסר עולם שנקצבו לו, לא מצדיקה את שחרורו המוקדם שכן גם קיצור של שנה עלול לפגוע באמון הציבור במערכת המשפט.

7. בסעיף 17 להחלטה כתבה הוועדה כדלקמן:

"דגש מיוחד הושם על-ידי המדינה באינטרס של נפגעת העבירה, תוך שהוזכרה בצדק סדרת החיקוקים, כולם מחמש השנים האחרונות, הנדרשים לזכויותיהם של נפגעי עבירה. על מגמה חשובה וחיונית זו התריע עוד משכבר הנשיא שמגר (דנ"פ 3750/94 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(4), 621, 631-630): "בזמננו נשכח לא אחת, כי כבוד האדם הוא לא רק כבודו של הנאשם, אלא גם כבודו של המתלונן, העד, הקרבן... כבוד האדם מקיף את כל יצורי האנוש". בסעיף 1 לחוק זכויות נפגעי עבירה תשס"א-2001 ציין המחוקק כי "חוק זה מטרתו לקבוע את זכויותיו של נפגע עבירה ולהגן על כבודו כאדם, בלי לפגוע בזכויותיהם על פי דין של חשודים, נאשמים ונידונים". הנה המגמה בתמציתה: אכן, נעשה רבות למען כבודו של החשוד, הנאשם, העצור, האסיר, וראי שכן - עצורים ואסירים, למשל, הם מן החלשות שבחוליות החברה - אך הקרבן נושא את צלקות העבירה על גופו ועל נפשו, וכדברי השופטת בייניש בע"פ 1899/04 ליבוביץ נ' מדינת ישראל "עבירות מין חמורות שקולות כנגד רצח נפשו של הקרבן". לפיכך ניתנה לנפגע עבירות כאלה זכות להביע עמדתו בפני ועדת שחרורים (סעיף 19 לחוק זכויות נפגעי עבירה; וראו סעיף 7(ג) הנזכר לחוק שחרור על תנאי, שנחקק בסמוך לחוק זכויות נפגעי עבירה). ראו גם חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, תשס"ה-2004 וחוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין, תשס"ו-2006; לשיטת המדינה, המדובר במכלול בדוקטרינה משפטית חדשה. אני נכון להצטרף לדוקטרינה זו. היא תואמת את כבוד האדם, את השאיפה לחברה תקינה, את השכל הישר. המקרא מספר את פרשת ההתעללות המינית של אמנון בן המלך דוד באחותו תמר, שזעקה "אל אחי, אל תענני, כי לא ייעשה כן בישראל, אל תעשה את הנבלה הזאת; ואני אנה אוליך את חרפתי ואתה תהיה כאחד הנבלים בישראל..."

(שמואל ב' י"ג, י"ב-י"ג) זעקה זו חוצת דורות".

8. הוועדה נתנה משקל לעמדת משפחת המנוח, שמתנגדת נחרצות לשחרור העותר, כפי שנכתב במכתב אחות המנוח שהוצג בפני הוועדה ובפניו.
9. בסיפא החלטתה קבעה הוועדה ששחרור מוקדם אינו פרס לאסיר על התנהגותו הטובה במהלך מאסרו ושיתוף הפעולה של העותר עם גורמי הטיפול גרם לשילובו בשיקום הפרטני, שיגדיל את סיכויי שיקומו לאחר שחרורו ממאסרו.
- הוועדה קבעה שיש לפיקוח של רש"א חשיבות בשיקום אסירים משוחררים אך גם בשהותו של העותר בשיקום הפרטני יש כדי להכינו לחיים לאחר שחרורו ממאסר.

נימוקי העתירה

1. הוועדה נתנה משקל מכריע ולא סביר להכחשתו של העותר במסגרת ניתוח סעיף 10(א) לחוק והתעלמה מחלוף הזמן מתחילת מאסרו של העותר, שיש לו השפעה ממשית על משקל ההכחשה.
- להכחשה יש השפעה על הבקשה לשחרור מוקדם אך הדגש הוא על מסוכנותו של האסיר. אין להכחשתו של העותר השלכה על מסוכנותו שכן בחוות הדעת שנמסרו לוועדה נכתב שלמרות הכחשתו, מידת מסוכנותו נמוכה והוא לא מסוכן לציבור.
2. הוועדה העניקה משקל מוגזם להד הציבורי שיש לפרשה נושא מאסרו של העותר, שהתפרסמה לא רק בגלל חומרת המעשים אלא בשל דבקות העותר בחפזו. הוועדה לא נתנה משקל לכך שלעותר נותרה רק שנת מאסר עד שחרורו.
- הוועדה התעלמה מהאינטרס הציבורי שיש בעידוד אסירים להשתלב בתהליך השיקום ולהשתחרר ממאסרם בפיקוח רש"א.
3. הוועדה העניקה משקל מכריע לעמדת משפחת המנוח, שמתנגדת לשחרור העותר, כשאין בה כדי להצביע על מסוכנות שנובעת מהעותר או על נזק שייגרם לה משחרורו שנה לפני מועד שחרורו המלא.
4. במהלך הדיון בפנינו טענה ב"כ העותר שהעותר לא מסוכן, הוא עבר הליכים טיפוליים ושיקום קבוצתי ופרטני, כך שסיים את הליכי הטיפול בשב"ס עם חו"ד חיוביות בהתאם למצבו. העותר אמנם לא מודה בביצוע המעשים אך הוא אסיר חיובי, שיתף פעולה עם גורמי הטיפול ונתרם ממנו.
- לדבריה, העותר מבין את חומרת המעשים, אך הוא מכחיש את ביצועם ולפי החוק והפסיקה הכחשתו לא מונעת את שחרורו המוקדם.

באשר לעמדת משפחת המנוח, טענה ב"כ העותר שכל משפחת קורבן סובלת קשות אך מעבר לתגובה רגשית, היא לא מצביעה על מסוכנות, כשנותרה לעותר שנת מאסר, ואין להעביר לה את ההחלטה אם לשחרר את העותר.

ב"כ העותר טוענת שהעותר לא שולב בטיפול באלימות בגלל הכחשתו אך למרות זאת עונשו נקצב, במהלך חופשותיו הוא לא ביצע שום מעשה אליים ומסוכנותו הוערכה כנמוכה.

בסיפא טיעוניה טענה ב"כ העותר שתקופה של 18 חודשי שיקום פרטני אינה תקופת מינימום שנדרשת לשחרור מוקדם.

תגובת המשיב

1. חומרת מעשי העותר והשלכותיהם הקשות על הציבור ועל משפחת המנוח חייבו את הוועדה להעדיף את שיקולי ההרתעה וחומרת העבירה על פני חלופי הזמן ותקופת המאסר הקצרה שנותרה לעותר.
2. הכחשת העותר את מעשיו, לאחר שארבע ערכאות קבעו את אשמתו, פוגעת בלגיטימציה של ההליך המשפטי, מעמידה את העבריין כקורבן ושחרורו המוקדם עלול לפגוע בתחושת הצדק של הציבור ובאמון הציבור במערכת אכיפת החוק.
3. העותר לא הוכיח שינוי משמעותי ובולט במהלך מאסרו, שכולל אמות מידה אובייקטיביות, שכן הוא קיבל טיפול במעגל החיצוני של העבירות ולא התעמת עם מעשיו בשל הכחשתו.
4. העותר לא הפנים את חומרת מעשיו, שנעשו על רקע אידיאולוגי-לאומני, ואת הנזק שגרם בהם. בשל הכחשתו, הוא לא עבר הליך טיפולי מעמיק ומהותי במהלך מאסרו, שהוא תנאי ראשוני לקיום תוכנית שיקום בקהילה.
5. העותר לא הוכיח שהוא זנח את הרקע האידיאולוגי-הלאומני שגרם לו לבצע את מעשיו ומכאן שמסוכנותו נשארה גבוהה.
6. תוכנית השיקום של רש"א שהוגשה לוועדה, לא עוסקת בצרכיו הטיפוליים של העותר ומהווה תוכנית תעסוקתית ולא שיקומית.
7. במהלך הדיון בפנינו טענה ב"כ המשיב שהעותר לא סיים את תקופת השהות בשיקום הפרטני ובמהלך מאסרו הוא לא נגע בסיבות שגרמו לביצוע המעשים נושא מאסרו.

לדבריה, העובדה שהעותר יוצא לחופשות לא מצדיקה את שחרורו המוקדם שכן במהלך הוא עומד במבחן קצר מועד. גם אם העותר לא עבר עבירות במהלך שלוש השנים בהן היה משוחרר עד למשפט החוזר, הדבר לא מעיד על העדר מסוכנותו.

דין והכרעה

1. לאחר שעיינו בפרוטוקול הדיון ובהחלטת הוועדה נושא העתירה, במסמכים שהוצגו בפניה ובפנינו ושמענו טיעונים מפי ב"כ הצדדים, הגענו למסקנה שהחלטת הוועדה נושא העתירה שלא לשחרר על תנאי את העותר, אסיר עולם שמאסרו נקצב ל-30 שנות מאסר, בתנאי תוכנית רש"א, היא החלטה סבירה ומוצדקת, ששקלה את כל השיקולים הראויים ולא מצדיקה התערבות ערכאה שיפוטית.
2. אנו סבורים שהוועדה צדקה שחרף חלוף הזמן מאז ביצוע המעשים נושא מאסרו של העותר וחרף השתתפותו של העותר בקבוצות בהן נטל חלק, לרבות בשיקום הקבוצתי והפרטני, הוא לא הוכיח במידה הרבה שמוטלת עליו כי שחרורו על תנאי, ולו בתנאי תוכנית רש"א, לא יסכן את הציבור כנדרש לצורך שחרורו המוקדם (ראה סעיף 8 לפסק דינו של המשנה לנשיאה ריבלין ברע"ב 3686/10 **סמיר גנאמה נ' ועדת השחרורים**).
3. אנו סבורים שצדקה הוועדה בקביעתה ששחרורו של העותר על תנאי, גם אם ריצה 29 שנים מתוך 30 שנות מאסר עולם קצוב, יפגע באופן חמור באמון הציבור במערכת המשפט, באכיפת החוק ובהרתעת הרבים ומשכך לא עמד בתנאי סעיף 10(א) לחוק.
4. אנו סבורים שצדקה הוועדה כאשר קבעה שהעותר, אסיר עולם, לא הוכיח במידה המוטלת עליו שחל בו במהלך מאסרו "שינוי בולט ומהותי" כנדרש ממנו בסעיף 10(ב) לחוק, שחל עליו בהיותו אסיר עולם.
5. אנו מקבלים את עמדת ב"כ העותר לפיה הכחשת העותר את ביצוע המעשים נושא מאסרו אינה מונעת לכשעצמה את שחרורו על תנאי אך בקביעת מסוכנותו של העותר צדקה הוועדה ואף אנו נוהגים כך, כאשר התייחסה לעותר כמי שביצע, יחד עם אחרים, רצח אכזרי של הנער דני כץ ז"ל בשל היותו יהודי לאחר שחטפו אותו וביצעו בו מעשה סדום, כאשר קבעה ששחרורו המוקדם לא יאיין את מסוכנותו, חרף חלק הזמן וההליכים הטיפוליים שעבר במהלך מאסרו.
6. גם אם הכחשת העותר את מעשיו נושא מאסרו, חרף קביעותיהם של בתי המשפט המחוזיים וביהמ"ש העליון שדנו בעניינו הרי, כפי שקבע כב' השופט מלצר בבג"צ 6067/11 **הפצ"ר ואח' נ' הוועדה הצבאית לעניין העונש ואח'**, סעיפים 5 ו-9 לחוק לא מונעים את שחרורו על תנאי של אסיר שמכחיש את ביצוע העבירה נושא מאסרו אך הכחשתו (במיוחד כאשר אחריותו לביצוע המעשה נושא מאסרו נקבעה ע"י מספר בתי משפט כפי שנקבעה לגבי העותר) עלולה להוות אבן נגף בדרכו לשחרור מוקדם (ראה סעיפים 41-42 לפסה"ד).

7. אף אנו, כמו הוועדה, איננו מתעלמים ממסקנת עורכי האבחון הפסיכודיאגנוסטי שנערך לעותר לפיה מסוכנותו לביטחון הציבור נמוכה אך מסקנה זו, שמתבססת על השתלבותו של העותר במהלך מאסרו בקבוצות פסיכוכיניות וחינוכיות, כמפורט בדו"ח גורמי הטיפול, לא לוקחת במניין שיקוליה שהביאו למסקנתה הנ"ל שהעותר לא עבר בכל מהלך מאסרו טיפול בבעיית האלימות, שבאה לביטוי קיצוני ברצח נושא מאסרו ובקשר למניע הלאומני-אידיאולוגי, שגם הוא בא לביטוי במה שקדם לרצח המנוח בשל היותו יהודי.
8. עיון בתוכנית רש"א שהוצגה בפני הוועדה ובפנינו מעלה גם היא לא מתנה את שחרורו על תנאי של העותר בטיפול בבעיית האלימות או בבעיות האחרות, ולו בדרך של השתתפות בשיחות פרטניות או קבוצתיות.
- משכך, אין בתוכנית רש"א כדי לאיין את מסוכנותו של העותר בתחומים הנ"ל, כפי שהוכחה במעשיו נושא מאסרו ולא אוינה במהלך מאסרו, בהעדר טיפול מאחר והעותר לא הביע נזקקות לטיפול בתחום זה, בהיותו מכחיש את ביצוע המעשים.
9. העותר סומך בקשתו לשחרור על תנאי על עמדת גורמי הטיפול כפי שהוצגה בפני הוועדה ובפנינו, באשר להשתתפותו הנתרמת בקבוצות בהן השתתף במהלך מאסרו ובתפקודו החיובי באגף השיקום הקבוצתי לשביעות רצון מעסיקיו בחב' שטראוס, אך מעדכוני גורמי הטיפול מיום 30/7/15 ומיום 3/11/15 שהוצגו בפני הוועדה (ראה נספח ג' לתגובת המשיב בסיפא) עולה שהעותר שהה בשיקום הפרטני מיום 25/6/15 ובעדכון מיום 30/7/15 נכתב שהעותר זקוק לתקופה נוספת של המשך וטיפול במסגרת השיקום הפרטני.
- גם אם הדברים נכתבו זמן קצר לאחר שילובו של העותר בשיקום הפרטני, אין לדעתנו די בחלוף חצי שנה נוספת עד לדין בוועדה, שהחלטתה היא נושא העתירה, כדי להביא למסקנה ששחרורו של העותר על תנאי לא יסכן אחרים.
10. לאור כל האמור, צדקה הוועדה כאשר קבעה שחרף השתתפותו של העותר בקבוצות חינוכיות ופסיכוכיניות במהלך מאסרו, וגם אם השתלב בהצלחה בשיקום הקבוצתי, הוא לא עמד בנטל ההוכחה המחמיר שמטיל עליו סעיף 10(ב) לחוק, כפי שפורש בפסיקה, ולא הוכיח שעבר שינוי בולט וממשי במהלך מאסרו.
11. אף אנו, כמו הוועדה, איננו מתעלמים מהתנהגותו החיובית של העותר במהלך מאסרו ומציאתו לחופשות רבות ללא כל בעיות אך גם אם יציאה לחופשות היא אחד הקריטריונים להערכת מסוכנותו של אסיר, הרי כאשר מדובר בעותר שמסוכנותו הוכחה במעשיו נושא מאסרו ולא עבר הליך טיפולי ממשי בכל מהלך מאסרו, יציאתו לחופשות לא משמשת כלי ניבוי להתנהגותו במהלך תקופת הרישיון (ראה פסק דינו של כב' השופט מ. חשין ז"ל ברע"ב 1695/00 קלופוט נ' ועדת השחרורים, ניתן ביום 22/5/00).

12. אנו רואים עין בעין עם הוועדה את הדברים שאמרה בסעיף 15 להחלטתה באשר לחלותו של סעיף 10(א) לחוק על הרצח המזעזע נושא מאסרו של העותר.

איננו מקבלים את טענת ב"כ העותר לפיה המעשה נצרר בזיכרון הלאומי רק בשל הכחשת העותר ושותפיו את ביצועו על ידם, בשל טענותיהם באשר לפסלות ההודאות שנגבו מהם ובשל המשפט החוזר שנערך להם.

הגורם לתחולתו של סעיף 10(א) לחוק על המקרה נושא מאסרו של העותר הוא היותו רצח אכזרי של נער צעיר, שנחטף ונרצח באכזריות לאחר שבוצע בו מעשה סדום, וזאת בשל היותו יהודי.

13. די בתיאור נסיבות הרצח המתוכנן ומה שקדם לו ובדברים שאמרו בתי המשפט שדנו בעניינם של העותר ושותפיו לביצוע המעשים נושא מאסרו, כפי שהובאו בסעיפים 17 ו-18 לתגובת המשיב, כדי להצדיק את החלטת הוועדה לפיה אין לשחרר העותר על תנאי, גם אם ריצה 29 מ-30 שנות מאסר העולם שקצב לו נשיא המדינה.

14. החלטת הוועדה באשר לסעיף 10(א) לחוק עולה בקנה אחד עם הדברים שנאמרו בעניין זה ע"י כב' המשנה לנשיאה ריבלין ברע"ב 3686/10 סמיר גנאמה ואח' נ' ועדת השחרורים, ניתן ביום 9/12/10, שטובים גם לבקשה נושא העתירה שבפנינו כדלקמן:

"עוד קובע החוק כי הוועדה רשאית להתחשב בפגיעה שעשויה להיגרם לאמון הציבור במערכת המשפט אילו ישוחרר האסיר. במסגרת זו שקלה הוועדה האם שחרור המבקשים יוביל ל"יחס בלתי סביר בין חומרת העבירה, נסיבותיה והעונש שנגזר על האסיר לבין תקופת המאסר שיישא האסיר בפועל אם ישוחרר" (סעיף 10(א) לחוק).

החלטת הוועדה כי שחרור המבקשים יגרום לפגיעה באמון הציבור היא סבירה בהחלט, ואין להתערב גם בה. חומרת העבירה ונסיבותיה הן מצמררות וחריגות באופיין האכזרי. קביעתה של הוועדה כי שחרור מוקדם של המבקשים יוביל ליחס בלתי סביר בין חומרת העבירה ונסיבותיה לבין תקופת המאסר שיישאו בפועל היא סבירה ונכונה, ועל-כן סבור אני כי אין ממש בטענות המבקשים לפיהן היה על הוועדה להתחשב באורך תקופת המאסר לאחר קציבת העונש על ידי נשיא המדינה בלבד. הוועדה התחשבה גם בעונש שנגזר על-ידי בית המשפט ובדברים שנכתבו על-ידו לגבי העונש - בכך נהגה כשורה".

15. הוועדה צדקה כאשר לקחה בחשבון במניין שיקוליה את התנגדותם הנחרצת של בני משפחת המנוח

לשחרורו של העותר על תנאי, כפי שבאה לביטוי במכתב אחותו של המנוח, שהוצג בפני הוועדה ובפנינו (ראה נספח ו' לתגובת המשיב).

16. סעיף 19 לחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2001, מעניק לנפגע עבירת אלימות או לבני משפחת נפגע עבירה כזו, זכות להשמיע את עמדתם בפני ועדת השחרורים בכל הקשור לסיכון הצפוי משחרורו של האסיר בכלל, ולהם בפרט, גם בשלב מאוחר זה של ההליך הפלילי. אם הנפגע או בני משפחתו מביאים לפני הוועדה השגות על שחרורו המוקדם של אסיר, רשאית הוועדה, גם אם לא חייבת, להתחשב בעמדתם (ראה פסק דינו של כב' השופט מלצר בבג"צ 6067/12 **הפצ"ר ואח' נ' הוועדה הצבאית לעניין העונש וטור' עאטף זאהר**, סעיפים 61 ו-64 לחוות דעתו וראה גם סעיפים 45-59 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה ברע"ב 10349/08 **מדינת ישראל נ' גנאמה**, ניתן ביום 20/7/09).

17. ברע"ב 10349/08 **מדינת ישראל נ' סמיר גנאמה** קבעה כב' השופטת חיות כדלקמן:

"אשר להיקף זכות הטיעון הנתונה לנפגעי עבירת מין או אלימות (ובמקרה של מות הנפגע לבני משפחתו) על פי סעיף 19 לחוק זכויות נפגעי עבירה. הסעיף גודר זכות זו לטיעונים "לעניין הסיכון הצפוי משחרור הנידון", אך טיעונים אלה מערבים לא אחת את התחושות, הרגשות, התגובות וההשפעה (הסובייקטיבית מעצם טיבה) שהם מנת חלקו של הנפגע כתוצאה ממעשה העבירה ובהקשר זה אין להוציא מכלל אפשרות כי "הסיכון" שבו מדבר סעיף 19(א) הנ"ל ילבש, למשל, צורה של חשש להתדרדרות נפשית קשה של נפגע העבירה או בני משפחתו כתוצאה מן השחרור על תנאי. ודוק - הסעיף אינו מדבר בהקשר זה על הסיכון הצפוי מידי הנידון אם ישוחרר אלא על הסיכון הצפוי מ"שחרור הנידון", דהיינו על מצב של סיכון העלול להיווצר כתוצאה מן השחרור ולא דווקא מידיו שלו. על כן הדרישה כי הטיעונים שמבקש נפגע עבירה להשמיע לגבי סיכון כזה יהיו "נקיים" מהתייחסות כלשהי להשפעה הסובייקטיבית שתהא לשחרור על תנאי לגביו, היא בעיני בלתי הגיונית, בלתי מוצדקת ואין לקבלה".

18. לאור כל האמור לעיל, אנו דוחים את העתירה.

ניתן היום, כ"ו אדר ב' תשע"ו, 5 אפריל 2016, בהעדר הצדדים.

המזכירות תעביר את פסק הדין לב"כ הצדדים.

ב"כ העותר יודיע לעותר.

שמואל בורנשטיין,
שופט

יעקב שפסר, שופט

אברהם טל, נשיא
אב"ד